

"Sû-i ihtiyardan tevellüt eden bir âdet ve o sû-i ihtiyardan ve âdetin terkinden neş'et eden bir marazla ölüyorlar." Kötü kullanımdan meydana gelen âdet nedir ve o adetin terkinden dolayı nasıl bir marazla ölüyorlar?

İnsanın vücudu ve midesi esnek bir yapıya sahiptir. Mideyi alıştıırırsan, bir iki lokma ile de doyar, küçük bir keçıyi yemek ile de doyar. İnsan, midesini, iradesini kötüye kullanarak çok yemeye alıştıırsa, artık o vücut az yemek ile yaşayamaz duruma gelir. Açlığa tahammül edemez.

İki adam düşünelim. Biri midesini çok güzel bir terbiye ile bir iki lokmaya alıştıırsa, bu adam kırk veya seksen gün aç kalsa, midesi dayanıklı olduğu ve az yemeye alışkın olduğu için ölmez.

İkinci adam ise, midesini kötüye kullanarak, çok yemeye alıştıırsa, uzun müddet aç kalsa dayanamaz ölür. Bu ikinci adam, rızksızlıktan değil, çok yeme alışkanlığından dolayı ölmüş olur.

Zira Allah, insan bedenine uzun müddet dayanacak şekilde erzakı depolamıştır. Rızık bulamadığı zaman, bu depodan idare eder. Bu erzak bitmeden, nasıl olsa rızka ulaşır ve hakiki açlıktan ölmez. Ama biz irademizi kötüye kullanıp, midemizi çok yemeye alıştıırsak, o uzun müddet açlığa dayanma gücünü de kırmış oluyoruz. Allah'ın bize verdiği o fitri dayanma gücünü suiistimal edip kısaltıyoruz.

Özet olarak burada kötüye kullanılan âdet, çok yeme alışkanlığıdır...